

mere indskrænket Synspunkt, end jeg kan tiltræde. Denne Sag er det paa en Maade en Nødvendighed at optage. Vi have her i Danmark en borgerlig Navngivelse, en borgerlig Konfirmation, et borgerligt Ægteffab, men kun en kirkelig Begravelse. Naar man dør, saa skal man ind under Folkekirken, og dens Begravelsesceremonier skulle udøves, naar den forlanger det, og der har derfor ved flere Leiligheder viist sig Drang til at faae Bestemmelser om en borgerlig Begravelse, Noget, jeg netop har tilsigtet ved at reise dette Spørgsmaal. Nu kan dette Spørgsmaal løses paa forskjellige Maader, men jeg frygter for, at saaledes som Udvalget har læst det, vil Følgen kun være, at Etget kommer i Jorden; men der indføres ikke nogen Ret til borgerlig Begravelse og ikke nogen Ret for andre Trosskændere til at udøve deres religiøse Ceremonier ved deres Afdødes Grav. Dette er et Punkt, hvorpaa jeg lægger stor Vægt. Der eksisterer en kulturministeriel Skrivelse af 25de Februar 1852 om en Sætterers Begravelse i Ribe Stift, hvori det gjøres gjældende, at han nok maa lægges i Kirkens Jord, men at vedkommende Religionsamfund ikke maa komme paa Kirkegaarden med sine Ceremonier. Saa vidt jeg imidlertid forstaar mine Meningsfæller i Udvalget, er deres Synspunkt det, at Spørgsmaalet om Vedkommendes Ret til at foretage deres Ceremonier ved Graven ikke skal berøres her ved Loven om Kirkerne. Det forekommer mig imidlertid, at der er Rimelighed for, at man, naar man ikke kan skaffe de dissenterende Trosskændere noget andet Gravsted, ifølge Tolerancens Grundsætninger giver dem Ret til at begraves paa Folkekirken Kirkegaard. Jeg tror derfor, at man ved dette Endringsforslag, i hvilket der er kommet et „et“ for meget — Noget, jeg naturligvis, hvis det vedtages, skal rette til 3die Behandling — først vil faae en Ordning, som er tilfredsstillende for de andre Trosskændere, hvormod det forekommer mig, at de andre ærede Herrers Forslag gaar ud fra det Synspunkt, at Folkekirken er et færdigt, almindeligt religiøst Kammer, hvori Alt kan fylbes; overfor en saadan Betragtning føler jeg Tilhøielighed til at hævde det Standpunkt, at jeg, naar

jeg hører til Folkekirken, har den samme Ret til at føle mig som Kristen og udvikle mig som Kristen paa Grund af, at jeg hører til Folkekirken, som Jøden har Ret til at kalde sig Jøde paa Grund af, at han hører til det mosaiske Samfund. Derfor vil jeg, at man, medens man paa den ene Side anerkender Folkekirken for berettiget til at stræbe efter at udvikles til et virkelig, kristeligt Samfund, paa den anden Side oprigtig skal vise Tolerance, og, naar man altsaa tager Ordet paa Folkekirken Begne, er det naturligt at vedtage saadanne Bestemmelser i den videstgaaende Tolerances Aand, og altsaa i dette Tilfælde at aabne Kirkegaarden for andre Trosskændere, hvis de ikke selv have nogen Kirkegaard paa vedkommende Sted, naar ikke Vedkommende, paa Grund af at han halvt har skilt sig fra sit oprindelige Trossamfund, særlig skulde have ønsket ikke at begraves paa et Dissentersamfunds Kirkegaard. Dette Spørgsmaal om Dissenterens Begravelse er overhovedet meget vanskeligt, og det har navnlig alt for mange Aar tilbage været fremme paa Fyen, nemlig i Odense, naar der har været Tale om der at begrave Mosaiter paa deres Kirkegaard, hvilke ikke have hørt til Byens Menighed. Undertiden har man maattet reise med dem til Fredericia, ja, undertiden, tror jeg, til fjernere Sted, thi den mosaiske Menighed i Odense har nægtet at modtage fremmede Trosskændere, fordi den kun har en lille, ved private Midler oprettet Kirkegaard, og den sætter stor Pris paa at have sin egen Kirkegaard, hvilken den formener kun stor nok til sit Samfunds indbyrds Medlemmer. Jeg har derfor stillet dette Forslag, for paa denne Maade at urgere de forskjellige Trossamfunds Krav paa at have en egen Begravelsesplads, naar de særlig maatte ønske det, en Ret, som i Dvrigt er indrømmet de forskjellige Trossamfund i alle nyere Trossamfundslove, og som de efter min Mening med god Grund gjøre Fordring paa, og som tillige skaffer dem Afgang til med Sagttagelse af deres egne Ceremonier at hjælpe sig med det største Trossamfunds Kirkegaard i Sognet, naar de i dette Staa saa enkeltvis, at de ikke kunne have deres egen Begravelsesplads.